

A
NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
S.-UJLAKON

1894. évi június hó 28-ik napján tartott

KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :
HAJDU ZSIGMOND
E. M. ALJEGYZŐ.

SZATMÁRON,
A „SZABADSAJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBÓL 1894.

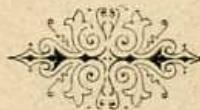
14

A
NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
S.-UJLAKON

1894. évi június hó 28-ik napján tartott

KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA :
HAJDU ZSIGMOND
E. M. ALJEGYZŐ.

SZATMÁRON,
A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBÓL 1894.

**A nagy-bányai ev. ref. egyházmegye 1894. június 28-án S.-Ujlakon
tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.**

**Bencsik István esperes és Böszörményi Zsigmond h. gondnok
elnöklete alatt jelen voltak:**

Gergely Károly, Balogh István, Szél György, Molnár Lajos egyházi,
Böszörményi Sándor, Szeőke Barna v. tanácsbírák. Helmeczy József ügyész

Jegyző: Hajdu Zsigmond.

Barkász Albert, Barkász Bálint, Bartha Mór, Ferenczy Gyula, Gál
Péter, Hajdu Albert, Joó Kálmán, Kálmán Sándor, Kató Béla, Kovács
Zsigmond, Magoss Ferencz, Melegh Albert, Nagy Lajos, Sarkadi Mi-
hály, Sátor Dávid, Soltész János, Szabó József, Szentgyörgyi Zsigmond,
Szikszai János rendes; Sziki Ádám, Gál György s. lelkészek. Sinka
Lajos, Maák Lajos tan. testületi képviselők, Zágonyi György, Gál Gyula
tanítók. Méhtelek, Nagy-Palád, Rozsály, Apa, K.-Peleske, Garbolez.

Ar.-Megyes képviselői és számos hallgatók.

Esperes ur buzgó imában Isten segedelmét segítségül híván, jelzi,
hogy a tárgyalandó ügyek száma sok, azért higgadt, komoly, tárgyla-
gos és szenvedélytől ment tanácskozásra kéri a gyűlés alkotó tagjait,
kiket is szívből üdvözölve, a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

76. sz. Ujfalussy Sándor e. m. gondnok ő méltósága a gyűlésen
meg nem jelenhetvén, a világi elnöki szék elfoglalására Böszörményi
Zsigmond legidősb tanácsbíró felkéréstván
az elnöki széket elfoglalja.

77. sz. Esperes ur jelenti, hogy a tavaszi egyh. megyei gyűléstől
megbízatást nyert, hogy az egyh. főjegyzői és tanácsbírói hivatalra ren-
deljen szavazást, megbízatásának eleget tévén, a szavazatok minden
egyházból beérkeztek, azokat ma közgyűlés előtt egy bizottságnak ki-
adta felbontás végett, mely bizottság jelentését beterjeszti a követ-
kezőkben:

Beérkezett 42 szavazat. E szavazatok közül az amaczi egyházé
lelkész által alá nem iratván, pecséttel ellátva nem lévén, érvényte-
lennek nyilvánított.

A 41 érvényes szavazatból a főjegyzőségre nyert Gergely Károly
nagy-bányai lelkész 28, Hajdu Zsigmond batizi 5, Molnár Lajos kis-
peleskei 2, Szél György újvárosi 2, Soltész János ombodi 2, Ferenczi
Gyula krassói lelkészek 2 szavazatot.

A tanácsbirói állásra begyűlt szavazatok közül nyert Sátor Dávid színérváraljai lelkész 11, Hajdu Zsigmond batizi 9, Nagy Elek kispaládi 7, Ferenczy Gyula krassói 5, Soltész János ombodi, Tóth Dániel nagy-kolesi 2—2, Bodnár János sz.-mártoni, Nagy Lajos f.-bányai, Szikszay János lázári, Barkász Albert méhteleki, Kató Béla amaczi lelkészek 1—1 szavazatot.

Ezek szerint Gergely Károly nagy-bányai lelkész 28 szavazattal mint általános többséggel e. m. főjegyzővé megválasztottnak kijelentetik.

A tanácsbiróságra általános többséget senki se nyervén, törvényeink értelmében a három legtöbb szavazatot nyert egyén, névszerint Sátor Dávid, Hajdu Zsigmond és Nagy Elek lelkészek új választás alá kitűzetnek; ebből kifolyólag esperes ur megbízott, hogy a szavazatokat aug. 1-ig kérje be, ha azok eredményre nem vezetnének, a további intézkedéseket elnökiileg eszközölje.

78. sz. Megválasztott főjegyző az esküt a gyűlés tagjainak kérelmére letévén, magát a főjegyzői tiszttel együtt járó terhek és kötelesek teljesítésére felajánlván

székét éljenzések között elfoglalja.

79. sz. Esperes ur jelenti, hogy az új törvények 147. §-a értelmében egyházmegyei ügyész választandó, kéri tehát a választás megajtását.

Közyűlésünk egyhangulag Helmeczy József urat 10 évre e. m. ügyészűl megválasztotta.

80. sz. A szegények és árvák segélyezése és gondozása módjairól véleményadás végett esperes ur, Gergely Károly, Tordai Imre és Nagy Lajos urakat megbizván, munkálatukat betérjesztették.

A betérjesztett javaslatot közgyűlésünk — annak utolsó bekezdése kihagyásával — elfogadván, köröztetni rendeli s az egyházak előljáróinak figyelmét e tárgyban kiváltképen felhivja.

81. sz. Mindennemű segély-kérvények elbirálása végett megválasztott e. m. bizottság betérjeszti jegyzőkönyvét a következőkben:

1. ör. Közalapkérvények.

a) Egyházak.

Az erdődi fiókegyház reménybeli iskola vételére kér 100 frt segélyt.

A bizottság indokainál fogva 100 frt segélyre ajánlja.

Kis-Peleske, adósságainak törlesztésére és építkezési javításokra kér 100 forintot.

Ajánltatik 100 frtra.

Magos-Liget mult évben renovált temploma adósságának törlesztésére kér 100 forintot.

Ajánltatik 100 frtra.

Sárközi egyház betiltott iskolája egészen újból építésére kér 1000 frt tőke segélyt.

A bizottság melegen ajánlja a kért tőke segélyre.

S.-Ujlak, templomának egészen ujítására kér 1000 frt tőke segélyt.

Méltánylandó indokainál fogva ajánltatik 1000 forint tőke segélyre.

Garbólez, több rendbeli építkezéseiből fenmaradt adósságainak törlesztésére kér 200 forint segélyt.

Mint igyekező, munkás egyház, ajánltatik 100 forint segélyre.

Pettyén, templomának javítására kér 200 forint segélyt.

Mint igyekező s az építkezésekben csaknem kimerült egyház ajánltatik 200 forintra.

Pálfalva, templomának berendezésére kér 100 forintot.

Indokainál fogva 100 frt segélyre ajánltatik.

Nagy-Kóles, mult évben történt iskola építkezésből fenmaradt 600 forint adósságának törlesztésére 6 éven át kér 50—50 forint segélyt.

Mint sok nehézségekkel küzdő s igyekező egyház, ajánltatik ez alkalommal 100 forint segélyre.

M.-Tótfalu, iskola építésre kér 500 frtot.

Mint felekezetiileg féltett, szegény, de buzgó és áldozatkész egyház 300 frt segélyre ajánltatik.

Homok, lelkészi lak fedelének ujja alakítására s ehez építendő magtár felállítására kér 260 forintot.

Mint kis népességű, szegény egyház, ajánltatik 150 frtra.

Rozsály, közveszélyessé vált temploma újból építésére kér 744 forint segélyt.

Indokainak méltánylásával ajánltatik 500 forintra.

Szamos-Kóród adósságainak törlesztésére kér 200 forintot.

Az egyház anyagi szigorú helyzeténél fogva 100 forint segélyre ajánltatik.

b) Lelkészek.

Bodor Pál t.-berki lelkész csekély lelkészi díja, a mult években történt tetemes kárai és gyermekének taníttatása s neveltetésére kér 100 forint segélyt.

Indokainak méltánylásával ajánltatik 100 forintra.

Pásztor István magosligeti lelkész tehetetlenné lett aggkorára és igen csekély fizetésére hivatkozással kér 100 frt segélyt.

Teljes méltánylásával indokainak, 100 frt segélyre ajánltatik.

Melegh Albert kőszeg-remetei lelkész nagy családjára és szigorú anyagi helyzetére hivatkozva kér 100 frt segélyt.

Kérvényében kifejezett indokainál fogva 100 frt segélyre ajánltatik.

Kürthy Károly garbócei lelkész népes családjára, agg korára és csekély fizetésére hivatkozva kér 100 forint segélyt.

Ajánltatik 100 frt segélyre.

Barkász Bálint józsefházi lelkész 50 forint segélyt kér.

A bizottságismerve lelkész viszonyait, segélyre nem ajánlja.

Barkász Albert méhtelki lelkész csekély fizetésére, népes családjára, legnagyobb gyermekének gyógyíttatásából felmerült adósságára és gyermekei taníttatására hivatkozva 100 frt segélyt kér.

Indokainak méltánylásával ajánltatik 100 frt segélyre.

Papoleczy Zoltán misztótfalusi lelkész, fizetésének csekély voltára, hivatalos teendői terhes voltára s nejének állandó súlyos betegségére s missiói teendőire hivatkozva 200 forintos segélyt kér.

Mint buzgó s szép sikerrel működő tevékeny lelkész 200 frt segélyre ajánltatik.

Hajdu Albert udvari lelkész szegénységére, fia neveltetésére hivatkozva 150 frt segélyt kér.

Mint valóban szegénységgel küzdő lelkészt, bizottság 150 frt segélyre ajánlja.

Hajdu Zsigmond batizi lelkész fizetésének csekélységére, fia neveltetésére és népes családjára hivatkozva, 100 forint segélyt kér.

Mint szegénységgel küzdő lelkész, 100 frt segélyre ajánltatik.

Balajthy Károly szamos-kőrödi lelkész népes családjára, szegénységére és fia neveltetésére hivatkozva, 150 frt segélyt kér.

Bizottság 150 forint segélyre ajánlja.

2-or. **A ref. segélyegylethez a következő egyházak folyamodnak:**

Tiszta-Berek, Vámfalu, Rozsály, Nagy-Koles, Misztótfalu, Pálfalva, Pettyén, Méhtelek, Szamos-Kóród, Sá-köz és Aranyos-Megyes.

Mind ezen kérvények pártolólág terjesztetnek fel.

3-or. **Rendkívüli államsegélyért folyamodnak:**

Gál Péter lelkész, Horváth Pál és Peleskei Dániel tanítók.

Mind hárman melegen ajánlatnak a segélyre. Bizottság véleménye minden pontjában elfogadtatván, a kérvények ily értelemben felterjesztetni határozatnak. Ezzel kapcsolatban közgyűlésünk határozatilag kimondja, hogy jövőre az államsegélykérvények mindig a költségelőirányzat betérjesztésekor, a közalap segély kérvények pedig jun. 1-ig adandók be.

82. sz. 116/893. számú egyházmegyei határozattal Gergely Károly és Torday Imre azzal lettek megbizva, hogy a már kétszer is köruton járt beruházási és utódsági szabályzatokat s az azokhoz csatolt több rendbeli bírálatokat, megjegyzéseket s a Soltész János által külön beadott e tárgy munkálatot tanulmányozzák át s az összesből készítsenek egy megfelelő szabályrendeletet. Nevezett biz. tagok küldetésükben eljárván jelentik, hogy az összes iratokat átnézték, megvitaták, összehasonlították s mindenikből kivonva a tanulságokat, megkísérlettek olyan javaslatot készíteni, melyet elfogadás végett betérjesztvén ajánlanak.

Jelen beruházási és utódsági szabályok, melyek az eddigi munkálatoknak hátrányait mellőzve, minden előnyeit magukban felölelve, elég röviden, de azért mégis világosan és teljes méltányossággal írják körül ugy az egyházak, mint a belhivatalnokok, az elődök és utódok, az özvegyek és árvák jogait és kötelességeit, — elfogadtatván, jegyzőkönyvünkben kinyomatni határozatnak. A szabályok ügybuzgó készítőinek pedig köszönet és elismeréssel adózik közgyűlésünk.

A nagybányai ev. ref. egyházmegye belhivatalnokainak beruházási és utódsági szabályai.

1. §. Minden egyház tartozik belhivatalnokainak tisztességes, jó, egészséges lakást adni, konyhával, kamarával, külső vagy belső sütőkemenczével, kályhakkal és egyéb szükséges felszerelésekkel ellátva, tartozik továbbá pinczét, kutát, faskamrát s a termény- és földbeli

fizetéshez aránylag minden szükséges gazdálkodási épületet adni; az udvart és kertet állandó jó kerítéssel ellátni.

2. §. Tartozik az egyház az épületeket, kutat és kerítéseket, mikor szükséges, javíttatni, a lakóházat évenként kívül egyszer, belül kétszer kitakaríttatni s meszeltetni.

3. §. A belhivatalnokok kötelesek az épületeket úgy gondozni, hogy azokat ő általuk se gondatlanságból, se szántszándékból semmi kár vagy romlás ne érje, mert az ilyen károk helyre hozása az ő terhök és köteleességek leend.

4. §. Kényelmi szempontból a belhivatalnok az épületeken változtatást saját költségén tehet ugyan, de költsége visszatérítését csak abban az esetben követelheti, ha a változtatásba a presbiterium előlegesen bele egyezett, vagy ha az egyházlátogató küldöttség a változtatást czélszerűnek és szükségesnek nyilvánította.

5. §. Fényűzési és nem engedélyezett átalakításokért vagy építkezésekért sem az egyház, sem az utód semmi költség visszatérítésére nincs kötelezve; sőt esetleg az épületeknek előbbeni állapotjukba való helyezését követelheti az egyház attól, a ki czélszerűtlen változtatásokat tett.

6. §. Belhivatalnoki tagos birtokot egészen körül, fordulást az országut vagy bármely székérut mentén az egyház tartozik felárkoltatni; az árok további fentartásának terhe az utak mentén az egyházzé, egyebütt a haszonélvező belhivatalnoké.

7. §. A belhivatalnoki földeket a haszonélvező, akár maga dolgoztatja, akár felébe vagy haszonbérbe adja, köteles évenként megfelelő részben trágyázás és más művelet által javíttatni. Minélfogva a belhivatali földekhez aránylag gyűlt trágyamennyiséget eladni, vagy más földek javítására fordítani nem szabad. Ugy, hogy ha a belhivatalnok a földjavítást egyáltalában elhanyagolná, s trágyakészletét az ő gondviselésére bízott hivatali földtől elvonná, ezért egyházmegyei közigazgatási uton felelősségre is vonattatik és kártérítésre köteleztethetik.

8. §. Minden belhivatalnok erkölcsileg kötelezve van arra, hogy kertjében, annak terjedelméhez képest, hasznos gyümölcsfákat plántálni igyekezzék; úgy mindazáltal, hogy a zöltség termelésre szükséges helyet a fákkal be ne árnyékolassa.

9. §. Hivatalnoki változás alkalmával a kertekben, tagokban és szőlőkben minden fa és cserje ültetvényről leltár vétetik fel, s az elődnek, vagy örököseinek joguk van szakértők becslése szerint kárpótlást

követelni mindazokért, melyeket az illető belhivatalnok saját költségén ültetett, avagy elődjétől megváltott.

10. §. Az eltávozó belhivatalnok vagy az elhalt jogutódai az általuk ültetett, vagy megváltott fiatal fákat és cserjéket jogositva vannak kiszedni és magoknak felhasználni; de termő gyümölcsfákat már sem ki nem vehetnek, sem ki nem vágathatnak.

11. §. Évelő növények, takarmányfüvekért és trágyázásért, ha első évesek, teljes értéket, ha második évesek, csak az elvetett mag és trágyázási fuvar értékét köteles az utód megtéríteni; harmadik éves trágyázásért már semmi kárpótlás nem követelhető; luczernáért azonban a bevetett mag ára még akkor is megtérítendő, de negyedik évben már a luczerna is ingyen száll át utódaira.

12. §. A kárpótlás mennyiségére nézve előd és utód szabadon egyezkedhetnek; de ha egyesség nem jön létre köztük: becselő bizottságra lesz szükség. A felek egy becslőt magok választanak, egy harmadikat az esperes nevez ki. Ez a három tagu bizottság a becslést díjtalanul végzi, s az általa fölvetett jegyzőkönyvet az egyházmegyei közigazgatási bírósághoz terjeszti be. Az egyházmegyei bíróság aztán az ügyben ítéletet hoz és ez ellen felebbezésnek helye nincsen.

13. §. Az előd és utód közt a földbirtok használati aránya úgy állapittatik meg, hogy az eltávozónak a változás évében a földeknek $\frac{1}{3}$ -ad részéhez van joga, akár vetette azt be az előző év őszén, akár nem. Azonban a hol erről a belhivatalnoki díjlevél netalán másként intézkedik, ott a díjlevél intézkedése marad hatályban.

14. §. A lelkészi özvegyek és árvák a kegyeleti év őszén még jogositva vannak a föld $\frac{1}{3}$ -ad részének felét, vagyis az összes földmennyiségnek $\frac{1}{6}$ -od részét saját hasznukra bevettetni.

15. §. A kártérítést vagy visszafizetést 100 korona értékig egy év, azonfelül két év alatt tartozik az utód vagy az egyház teljesíteni.

16. §. Általában minden belhivatalnoki beruházásokból vagy utód-sági ügyekből felmerülő kérdések az egyházmegyei bíróság végleges elbírálása alá tartoznak.

Kelt Nagy-Bányán, 1894. márczius 16.

Több előleges munkálat alapján, különösen Soltész János főjegyző javaslatához alkalmazkodva, összeírták

Gergely Károly és Torday Imre

egyhm. tanácsbírók.

83. sz. Olvastatott a főt. Egyház kerület 65/894. sz. alatti végzése, melyben egyházmegyénk folyó évi tavaszi közgyűlésének 11. sz. alatt felterjesztett határozatát, — mely a belhivatalnoki díjlevelekben felvett terményeknek és szolgálmányoknak pénzértékre átváltoztatását, s míg ez keresztülvihető lenne, a terményeknek súly szerint való fizetését kimondja, Szeőke Barna vil. tanácsbíró egy magában történt felebbezése következtében feloldja, indokolván azzal, hogy a súly szerinti fizetés által fizetés felemelés látszik fenn forogni, mit az egyes egyházakra reá kényszeríteni nem lehet. Nincs azonban kifogása az ellen, hogy a terménybeli fizetések súly szerinti megállapítása az egyes egyházakban az érdekelt tényezők közmegegyezésével történjék. A mi továbbá az egyházi előljáróságoknak oly irányban utasítását illeti, hogy a belhivatalnokokkal egyetértőleg, igyekezzenek a díjlevelekben felvett terményeknek és szolgálmányoknak pénzértékre átváltoztatását eszközölni; az egyházkerületi közgyűlés ezen átváltoztatást a térvényes öt évi hatálylyal tekinti megállapithatónak s ezt helyesléssel veszi tudomásul.

Minthogy a főt. kerületi gyűlés azon okon oldotta fel az egyházmegye határozatát, mert az fizetés emelést látszik célozni; egyházmegyénk pedig fizetés emelést egyáltalán nem akar e határozatával, csak a terménybeli fizetések súlymérték szerint való beszolgáltatását óhajtja életbe lépetni; — e végből tervezet készítésével egy bizottságot Böszörményi Zsigmond tanácsbíró elnöklete alatt Szél György, Szabó József, Balogh István, Böszörményi Sándor, Nagy Elek, és Ferenczy Gyula urak személyében közgyűlésünk kiküld, majdani jelentésüket bevárván..

84. sz. Olvastatott Gál Péter sárközi lelkésznek esperes urhoz intézett panasza, melyben jelenti, hogy benyújtott bérhátralék kimutatását megleletezték, s a szatmári m. kir. adóhivatal 2 frt büntetés összegnek 30 nap alatt, külömbeni végrehajtás terhe melletti befizetésére felhivta.

A panaszlevélből nem lehet kivenni, hogy vajon nevezett lelkész, maga vagy az esperesi hivatal útján terjesztette be és hova bérhátralékát azonl an bárhogyan történt is a dolog,

ez eljárás élő gyakorlatunkat és egyház alkotmányunk elveit sértvén, az ügy tisztába hozatala s a jogsérelem megtorlása végett az egyházmegye ügyészéhez tétetik által; utasítván lelkész, hogy a fizetési meghagyást haladéktalanul az ügyészhez küldje be.

85. sz. Szél György ujjvárosi lelkész jelenti, hogy Szatmármegye közigazgatási bizottságának azon figyelmeztetését, miszerint egyháza 3-ik iskolát állítson, az egyháztanács tárgyalás alá vette s azon megállapodásának adott kifejezést, hogy a fiiskolában a tanítványok száma csak most lépte át a 80-at, — másrészt pedig a harmadik iskola felállítására erői gyengesége következtében képtelen.

A jelentés tudomásul vétetik.

86. sz. Szél György és Böszörményi Zsigmond tanácsbírák az ávas-vámfalusi egyházban a belhivatalnoki díjlevelek átalakításának eszközzése végett kiküldetvén, — az egyháztagok és belhivatalnokok kölcsönös megegyezése mellett — a bérlevél átalakítását, mely tulajdonkép a szolgálmányokra s a kaszálók takarítására vonatkozik, mivel a bérlevélnek többi pontjai már előző években rendezettek, — megtevén, utasították a változtatások beigtatása mellett az egyháztanácsot a bérlevelek kiállítására s szabályszerű gyűlési jegyzőkönyvek csatlása mellett, az egyházmegyei közgyűlés elé beterjesztésére. Ebből kifolyólag lelkész és gondnok az új díjleveleket 4—4 példányban — a régi díjleveleket is csatolva — beterjesztették, kérvén annak megerősítését s az egyházkerületre felterjesztését.

Presbiteri és közgyűlési jegyzőkönyvekkel való pótlás végett jelen díjlevelek azon utasítással tétetnek vissza az egyház előjáróságához, hogy a tanítói díjlevél — mely 281 frt 67 kr-ra van értékelve, 300 frtra egészítendő ki, különben megerősítést sem egyházmegyénken, sem a főt. kerületen nem nyerend.

87. sz. A 34/894. egyházmegyei j. k. számmal megerősítés végett felterjesztett szárazberki tanítói új díjlevelet a főt. egyh. kerület vissza-utasította, mert benne a tanítói erdő részlet felvéve nincs, és mert a kellő felszerelése hiányzik. Az egyház előjárósága ezzel szemben kijelenti, miszerint a díjlevél 8-ik pontja alatt foglalatik az erdőrészlet legelő illetőségképen, mely a tanító által régen ezen célra használtatik s csak az állam által minősített az erdőnek, mely ellen az egyház felfolyamodással is élt. A felszerelésre vonatkozólag mellékli a múlt évi 36 és 40. sz. egyháztanácsi határozatokat s egyuttal kijelenti, hogy

a díjlevél készítésénél közgyűlés összehívására nem volt szükség, mert az újított díjlevél semminemű új terhet nem rótt a népre, csak azt, mit a tanító eddig is haszonélvezett. Ezek előre bocsátása mellett a díjleveleket mellékleteivel együtt előljáróság újból e. m. gyűlésünk elé terjeszti, kérvén annak helybe hagyását s megerősítés végett a főt. kerületi gyűlés elé felterjesztését.

Közgyűlésünk teljes tudatában lévén annak, hogy a főt. kerületi gyűlés által jelzett erdőrészlet nem más, mint az új díjlevél 8-ik pontja alatt feltüntetett 5 hold erdőalja legelő, mely terület a lelkész illetményével együtt a múlt 1893. ápril hóban tartott e. m. gyűlés 17. sz. határozatával kiírtatni megengedett, s mely egyházmegyei határozatot a főt. egyházkerület 130/893. sz. alatti végzésével megerősített. Az így kiírtott terület lelkész és tanítónak egyház által átbocsátatik, hogy azt akár mint szántó, akár mint kaszáló földet a maguk részére értékesíthessék. Megengedte egyházmegyénk, megerősítette a főt. kerület, hogy a kérdéses területről levágott fa eladatván, annak ára takarékpénztárba helyeztessék, s az eként gyümölcsöző tőke kamatát $\frac{2}{3}$ -részben lelkész, $\frac{1}{3}$ -részben tanító élvezzék. Ezen jog volt az, melyről lelkész és tanító ezen évben lemondottak s az egyház előljáróságával egyetértőleg abban állapodtak meg, hogy az összeg 15 évig tőkésíttessék, s akkor a hiveken levő lelkész és tanító fizetés terének könnyítésére fordíttassék, mely egyházi határozat e. m. közgyűlésünk által szintén helybehagyatott s a főt. egyházkerületre 39/894. szám alatt megerősítés végett szintén beterjesztetett. Ezek előre bocsátása után közgyűlésünk a mellékelt tanítói díjlevelet megerősítés végett újból a főt. és mélt. egyh. ker. gyűlés elé felterjeszti, kérvén annak megerősítését.

88. sz. Szabó Mihály végzett hittanhallgató, ki gróf Dégenfeld Sándor ő méltósága fiai mellett nevelői állást nyert s a legközelebbi szept. hóban segédlelkészi vizsgát akar tenni, az iránt kérelmez, hogy őt egyházmegyénk a segédlelkészek közé vegye fel s a szinýér-váraljai lelkész mellé ossza be.

Nevezett hittani pályát végzett ifju előjegyeztetni, s majdan a sikeresen kiállott első lelkészképességi vizsga eredményéről felmutatott bizonyítványa alapján egyházmegyénk

s. lelkészei közé felvétetni s a szinyer-váraljai lelkész mellé segédlelkészül beosztatni határoztatik.

89. sz. Olvastatott a garbólezi egyház előjáróinak folyamodása, melyben kéri, hogy egyházuk megerősödése és gyarapodására megvásárolt 7 köblös fekvőségről eljárásukat, — mely a dolog sürgőssége miatt, a mennyiben a földnek sok vevője volt, nem is folyhatott fokozatosan, de tekintve az eredményt, mely egyházuk javára mutatkozik, e. m. közgyűlésünk hagyja helyben. Ezzel kapcsolatban olvastatott Molnár Lajos és Király György küldöttségi tagoknak a garbólezi egyház földvételéről beterjesztett jelentésük, kik 332/894. számú esperesi megbízás következtében a helyszínén megjelentek. Bizottság véleménye szerint a föld jó helyen fekszik, olesó s az egyházra nézve előnyös; az ügy sürgősségét ők is jelezve, kéri esperes urat, hogy előjáróságot a föld megvételére hatalmazza fel, s az e. m. gyűlés utólagos jóváhagyása reményében a felsőbb hatósági engedélyt örök adás-vevési szerződésükre vezesse reá; a mennyiben pedig egyháznak a föld megvételére elég készpénze nincs, a 600 frt vételárból hiányzó összeget előjáróság úgy akarja kiállítani, hogy a magtári tőkéből 54 köből buzát eladnak, ezenkívül 300 forint kölesönt vesznek fel, kötelezván magukat, hogy e kölesönt 1—2 év alatt évi jövedelmükből s aratási munka vállalatból letörlesztik.

Tekintetbe véve hogy Garbólezon a magtári állomány annyira megsaporodott, hogy az eladni szándékolt 54 köből buza semmiképen el nem helyezhető, nem gyümölcsöztethető s így okvetlen pénzzé teendő volna;

Tekintetbe véve a garbólezi előjáróságnak az egyház ügyei körüli évről-évre fokozódó buzgóságát, mely teljes biztosítékot nyújt, hogy a kölesön veendő 300 forint 1—2 év alatt a hivek minden nagyobb megterhelése nélkül törlesztve leend, — kéri szintén esperes urat, hogy az előjáróságnak úgy az 54 köből buza eladását, mint a 300 frt kölesön felvételét engedje meg, a gyűlés utólagos jóváhagyása mellett.

Közgyűlésünk midőn a garbólezi folyton előre törekvő, kicsiny, de ügybuzgó egyház előjáróinak az egyház gyarapítása és erősítése körül kifejtett tevékenységét méltó elismeréssel fogadja, eljárásukat helybe hagyja, esperes urnak úgy a föld megvételére, mint az 54 köből buza eladása s a 300 forintos kölesön felvételére elnökileg tett intézkedéseit helybe hagyja, az ügyet további megerősítés végett a főt. egyh. kerületre felterjeszteni határozza.

90. sz. A nagy-hodosi egyház előljárósága, mely toronyépítési szándékát tavaszi közgyűlésünk elé is bejelentette, de mert kellő fedezete nem volt, mert a költségvetés magasnak találtatott, építési anyagjuk beszerezve nem volt, egyházmegyei közgyűlésünktől az építkezésre engedélyt nem kapott, — újból kérvényez s a mennyiben a jogos kívánalmaknak megfelelt, a költségvetés egyes magas tételei Böszörményi Sándor építettő biz. tag által helyesbitve vannak, a vállalkozóval előnyös szerződés kötött, az anyagok teljesen beszerezettek, az ajánlati összegek kötvényileg biztosítottak s fedezeti alapokról kellőleg gondoskodva van, megszüntnek látja az akadályt, melyet közgyűlésünk elébe gördíteni jónak látott s kéri az építkezés megkezdésére az engedélyt.

Közgyűlésünk midőn a nagy-hodosi egyház előljáróságának kitartása, egyháza iránt melegen lángoló lelkesedése felett, mely minden nehézséget leküzdött, benső örömének kifejezést ad, ugyanakkor az építkezés megkezdésére a jóváhagyást teljes készséggel megadja, munkájukhoz a sikert szívből kívánja. Az építkezési biz. tagja Böszörményi Sándor urnak szives közreműködéseért elismerés nyilvánítatik.

91. sz. A felső-bányai lelkész missiói jelentését beterjeszti. Jelentése felolvastatván, örvendetes tudomásul vétetik s a főt. kerületre felterjesztetni határozzatik.

92. sz. Rozsályi lelkész, Sarkadi Mihály, új buza fizetési kulcsot terjeszt be, melynek megerősítését tisztelettel kérelmezi.

Miután hozzá sem presbiteri, sem közgyűlési jegyzőkönyv mellékelve nincs, pótlás végett visszaküldetik.

93. sz. A kis-paládi egyház előljárósága jelenti, hogy Szatmár-megye közigazgatási bizottságának határozata értelmében Kis-Palád, második tanítóság felállítására van kötelezve; az egyháztanács, hogy a törvény kívánalmainak is eleget tegyen, saját jól felfogott szellemi érdekét is szem előtt tartva, kész felállíttatni a 2-ik tanítóságot, de most részint szegénység, részint telekvásárlási nehéz helyi körülménye miatt szándékát meg nem valósíthatja, de már egy év múlva igéri, s erről a kir. tanfelügyelőséghez jelentést tett, kérvén ottan is egy évi halasztási időt.

Az egyház ily irányu nemes törekvése és buzgólkodása örvendetes tudomásul vétetik.

94. sz. Nagy Elek kis-paládi lelkész beterjesztia az egyházában megalakított takarékmagtár alapszabályzatát, kérvén annak megerősítését.

Midőn egyrésről közgyűlésünk örömének ad kifejezést a felett, hogy a takarékmagtár a kis-paládi egyház kebelében is létesülőben van, másrésről e beterjesztett alapszabályzathoz, — mivel mellé sem presbiteri, sem közgyűlési határozat mellékelve nincs, melyből látszanék az, hogy ugy az előljáróság, mint az egyház hivei tudtával és helybehagyásával létesült az alapszabály, — megerősítésével nem járul; hanem pótlás végett azon utasítással küldi vissza, hogy következő egyházmegyei gyűlésünkre az alapszabályt is két példányban terjessze be, melyből egyik egyházmegyénk levéltárába tétetik, másik megerősítési záradékkal ellátva az egyház használatára bocsáttatik.

95. sz. Olvastatott a k.-remetei egyház kérvénye, melyben az egyház előjárói jelentik, hogy a br. Vécsey családtól megvett korcsma-épület és pusztá telekről szóló adás-vevési szerződésük, mely az 1894. márcz. 28—29-én tartott e. m. gyűlésen helybehagyatván, a főt. kerületre megerősítés végett felterjesztetett; onnan azon alapon, mert sem egyháztanácsi, sem közgyűlési jegyzőkönyv nem volt hozzá mellékelve, visszatétetett. Ezen hiányok általuk pótoltatván, újból kéri közgyűlésünket, hogy a vételt hagyja helybe s az átíratást engedje meg.

Közgyűlésünk a remetei egyház telekvételét helybe hagyja s megerősítés végett a főt. egyházkerületre felterjeszti.

96. sz. Az amaczi egyház hivei Kató Béla lelkészük személyéhez kötve 1894/5-ik egyházi évtől kezdve 100, illetve 150 frt fizetés javitást állapítottak meg, de a főt. egyházkerület hova egyházmegyénk 34/894. sz. a. ez ügyet már fölterjesztette azon okból, mert a kérvényhez az egyháztanács és közgyűlés jegyzőkönyvei csatolva nem voltak, pótlás végett visszatette. Ezuttal lelkész a kérvényt kellő mellékletekkel ellátva közgyűlésünk elé újból beterjeszti.

Az amaczai egyház hiveinek lelkészek személye iránt nyilvánult eme megtisztelő tényét, midőn közgyűlésünk örömmel veszi, megerősítés végett a főt. és mélt. egyh. kerületre felterjeszti.

97. sz. Olvastatott Kató Béla amaczi lelkésznek esperes urhoz intézett levele, melyben a fávasszi egyházmegyei gyűlés azon bizalmát, melylyel őt tanügyi bizottsági tagnak megválasztotta, megköszöni; egyzersmint jelenti, hogy sem alkalma, sem ideje nincsen arra, hogy az iskolák látogatásában évenként többször egész heteket eltöltsön, ennél fogva visszateszi az egyházmegye kezébe e megtisztelő bizalmat.

Lemondása sajnós tudomásul vétetvén, helyére Feren-
czy Gyula krassói lelkész megválasztatott, elvárván közgyü-
lésünk tőle, hogy egyh. megyénk tanügye felvirágoztatása ér-
dekében ismert ügybuzgalmával működjek közre.

98. A 69/893. és 44. 894. sz. e. megyei végzésekkel a végett
megbízott Sátor Dávid és Mándy Zoltán, hogy Bőszörményi Zsigmond
és Helmeczi József uraknak, mint egyházmegyei megbízottaknak a
józsefházi egyház anyagi ügyeire vonatkozó számadását vizsgálják meg;
megbízatusuknak eleget téve, jelentésüket a következőkben terjesztik be:

Behajtás végett kötvényeken átvett Helmeczy József ügyvéd ur
4051 frt 98 kr. tőke értéket. Ebből: készpénzben befolyt 3151 frt
48 kr; új kötvényen rendezve lett 415 frt; mindeddig lebonyolítható
nem volt 485 frt 50 kr. Befolyt készpénzben: tőke 3151 frt 48 kr,
kamat 393 frt 78 kr., takarékpénztári időközi kamatokban 1893. évi
decz. 31-ig 105 frt 55 kr.; tehát összes bevétel 3650 frt 81 kr. Kiadás:
Nt. esperes ur által utalványozva az egyház szükségleteire: 801 frt
88 kr.; kötvényekre kamatozás végett elhelyezve 2200 frt. Maradt
készpénz bevételből 648 frt 93 kr., mely összeg a szatmárnémeti nép-
bank 1399a és 1463. sz. betéti, előttünk felmutatott könyvecskén el-
helyezve gyümölesözik.

E számadataiban helyesnek talált számadásra vonatkozó jelenté-
sünket midőn beterjesztjük: kötelességünknek tartjuk jelezni azt is,
miszerint kívánatosnak látszott előttünk, hogy a még rendezetlenül levő
tőke követelések ügyében is világos képet nyujthassunk; azonban Hel-
meczy József ügyvéd ur bár személyesen meghagyta a józsefházi gond-
noknak és általa több adósnak, hogy vizsgálatunk színhelyén az egyik
számadó: Bőszörményi Zsigmond ur házánál jelenjenek meg, de közü-
lök e felhívásnak egy sem tett eleget. Minél fogva véleményezzük,
hogy tétessék vizsgálat tárgyává: 1-ör, hogy a józsefházi egyház az
ügyvédtől nt. esperes ur utalványozására felvett 801 frt 88 krt a ki-
jelölt célokra fordította-e? 2-or, hogy az új kötvények után befolyt
kamatozat mire használta? 3-or, hogy azokat a tőkéket, melyek az
egyháznál maradtak, — melyeket a kezelésre egyházmegyeileg meg-
bízottaknak át nem adtak — hova fordították? hogy így az egyház
tőkéjének mennyisége megállapítható legyen.

Javasolják azért, hogy ezek rendbeszedésére, valamint a még le-
bonyolítatlan kölesön ügyek befejezésére továbbra is kéressék fel Hel-
meczy József egyházmegyei ügyvéd ur, kinél az eddigi s most meg-

vizsgált számadási iratokat, kötvényeket és betéti könyveket továbbra is hagytuk.

A küldöttség jelentése tudomásul vétetvén, az abban foglalt javaslatokat közgyűlésünk készséggel magáévá teszi s midőn Helmeczy József és Böszörményi Zsigmond uraknak a józsefházi egyház anyagi ügyei rendezése körül kifejtett lelkiismeretes működésükért elismerést szavaz, nyyanakkor továbbra is bizalommal kéri, hogy a még rendezni való és lebonyolítatlan pénz és kölesön ügyek befejezését eszközölni sziveskedjenek. Előjáróság utasítatván, hogy minden kintlevőségeiket mutassák be, minden krajezárról számoljanak, kötvényeiket szolgáltatassák be Helmeczy József urhoz.

99. sz. A sárközujlaki egyház az iránt kérelmez, hogy 80 holdnyi külső földbirtokát, melyből 40 holdat a lelkész, 20 holdat a tanító, 20 holdat pedig az egyház haszon élvez, tekintve ezen birtok elenyészőleg csekély jövedelmezőségét, tekintve, hogy annak eladására ez időszertint egyetlenegy, ez életben talán soha vissza nem térő alkalom kínálkozik, eladhassa a követ ezö indokoknál fogva.

Helyrazi fekvésénél fogva az urbéres közönség és a Beszedics Vilmos birtoka közt 75 öl szélességben 1000 öl hosszúságban szalagszerűleg nyulik a falutól a terebesi utig — másként nem, csak szeke-res trágyával javítható. Így a 1865 óta tagosított birtok javítás hiánya miatt annyira terméketlenné lett, hogy reá feles is alig akad, az egyház illetősége pedig 3 forintjával van bérbe adva.

A legeltetés által való javítás pántlikaszerű voltánál fogva ki van zárva. Beszedics Vilmos, kinek birtokát egészen szegélyezi hajlandó volna megvenni holdankint 100 forintjával 8000 frtért oly formán, hogy a birtok kaszáló részén levő 50—60 szál kisebbszerű építkezésre alkalmas tölgyfát is visszaadná, valamint egyházunk belső telkének az éger patakra nyuló végén eső 800 □ öl kaszálóját is átengedné, mi által a belsőség térben és jövedelemben gyarapodnék. Az eladás által ugy belhivatalnokok, mint egyház jobb létét eszközölnék; mindezeknél fogva kéri az e. m. közgyűlés helybenhagyó határozatát.

E nagyfontosságú ügyben helyszini szemle tartás, s az ügynek mindenoldalról való kellő megvilágítása s javaslása végett Böszörményi Zsigmond és Helmeczy József urak megbizatnak, jelentésök bevéartván.

100. sz. Olvastatott Sinka Lajos tanító egyesületi elnöknek esperes urhoz küldött indítványa, melyben kellő megokolással azt kérelmezi,

hogy a 15/994 számú e. m. közgyűlési határozat h) pontja, melyben Kálmán Sándor iskola látogató felett megrovásszerű kijelentés foglaltatik, módosíttassék oda, hogy nevezett iskola látogató a kérdéses időben súlyos családi körülmények miatt nem teljesíthette látogatói kötelességét, s a mennyiben mulasztás történt volna, e mulasztás azon kör tagjait egyetemlegesen terheli.

Jelen indítvány tudomásul vétetett.

101. sz. Ugyancsak nevezett tanítóegyesületi elnök az iránt kérelmez, hogy egyházmegyei közgyűlésünk a tanítói fizetések 400 frtos minimuma tárgyában már előzetesen hozott határozatát legalább elvileg tartsa fenn; igérvén egyuttal, hogy legközelebbi gyűlésünk elé benyújtandó javaslatában reá fog mutatni némely utakra és eszközökre, melyeken és melyek által lassan bár, de fokozatosan érvényszerezhető-e határozatnak.

Beadványa tudomásul vétetik, az ígért javaslat beadását közgyűlésünk elvárván.

102. sz. 12/1894. számú e. m. határozattal a belhivatalnoki fizetések egyöntetű rendezése s az egyházak anyagi megszerzése tárgyában kiküldött nagybizottság elnöke Szeőke Barna tanácsbíró beszámol a bizottság eddigi működéséről, jelentvén, hogy a bizottság ez ügyben már összejövén tárgyalt, beható vita s a dolog minden oldalról való megvilágítása után abban állapodott meg, hogy a szükséges adatok beszerzése végett albizottságot nevezett ki s az egyházmegyét öt körre felosztván, a bizottság tagjai minden egyházban megjelenvén, személyesen szerzendik be a megkívántató adatokat. Ezzel kapcsolatosan esperes ur jelenti, hogy a főt. püspöki hivatal útján — a Magy. Orsz. Ev. Ref. egyház egyetemes leltára összeállítása czéljából — ő hozzá a jelentő ivenk és utasítások megérkeztek; s már a jelentő ivenket több irányban az egyházakhoz megküldte, hogy a lelkész és előljáró urak az adatokat impurumban állítsák össze. Az ivenk betöltését pedig utasítás szerint az egyházmegye tanácsbírái vagy más kiküldöttei fogják eszközölni. Midőn a jelentő ivenk eként minden körből beérkeznek, azok megvizsgálása végett egy felülbíráló bizottságnak kell összeülni; kéri tehát a közgyűlés e tárgyban való intézkedését, valamint a felülbíráló bizottságnak már mostan megválasztását.

Közgyűlésünk határozatilag kimondja, hogy azon nagy 10 tagból álló bizottság, mely a belhivatalnoki fizetések rendezése tárgyában már az egyházmegyét maga között öt körre különben is felosztotta, bizassék meg a jelentő ivenk

betöltésével is, — egyuttal a felülbíró bizottság tagjait: Soltész János, Balogh István, Barkász Albert, Jakó Endre, gróf Dégenfeld Sándor, Helmeczy József, és Sátor Dávid urak személyében már most megválasztja.

103. sz. A nagypaládi egyház előjárósága jelenti, hogy az egyházi közgyűlés minden tagja belátva a második tanítóság felállításának szükségét, abban állapodott meg, hogy a 2-ik tanítói állomás káplán-tanítóval töltsék be; mely állomás javadalmát is megállapítván, azt helybehagyás végett e. m. közgyűlésünk elé beterjeszti.

A nagypaládi egyháznak a tanügyérdekében hozott ezen áldozatkészsége, mely a káplán tanítói állomás létesítésében nyilvánul, örvendetes tudomásul vétetvén, a beterjesztett díjlevél elfogadtatik s a továbbiakra nézve intézkedéssel az egyházelőjárósága megbizatik.

104. sz. 66/894. e. m. közgyűlési sz. alatt a nagypaládi egyház előjárósága komolyan utasított, hogy a már évek óta egyeseknél hátralékban levő 320 frt ügyében, melyért a felelősséget Deák János községi lakos vállalta magára, legközelebbi gyűlésünkig tegyen jelentést. Ebből kifolyólag egyházi gondnok jelenti, hogy a kérdéses pénz behajtása folyamatban van, az illető adósok már meg is vannak napolva.

A jelentés tudomásul szolgál, elvárván közgyűlésünk, hogy a legközelebb tartandó e. m. közgyűlésre teljesen megnyugtató jelentést terjesszenek be.

105. sz. Az egyházmegyei lelkészi gyámintézet jun. 28-án tartott gyűlésének jegyzőkönyvét beterjeszti a következőkben:

2. szám. Olvastatott a kez. választmány 1894. jun. 20-án tartott gyűlésének jegyzőkönyve, mely az orsz. gyámintézet alapszabály tervezetének átvizsgálása alkalmából azon véleményét fejezi ki, hogy csak azon esetben menjen bele egyházmegyénk az orsz. gyámintézetbe, ha: 1) a segélyre jogosultságot adó szolgálati idő nem 10, hanem 5 betöltött évvel kezdődik általában; 2) gyámintézetünk jelenben élő tagjai részére ellenszolgáltatásul mostani 30 ezer frt tőkéjének, a mostani jogosult tagok özvegyei és árvái iránti kötelezettségének megszűntével átadásáért az orsz. gyámintézet életbeléptetésekor szolgálati éveikből 5 év tudatik be; nemcsak nálunk azonban, de! általában mindazon gyámintézetek tagjai részére, hol a meglevő tőkéből az egyes lelkészi állomások részére legalább 500 frt tőke esnék egyenként.

A közgyűlés elfogadja a kez. választmány fenti javaslatát s ezt az egyházmegyei közgyűlésre bejelenteni határozza.

Egyházmegyei közgyűlésünk a lelkeszi gyámintézet által jegyzőkönyvében kifejezett felfogást helyesléssel magáévá teszi s azt ily értelemben a főt. kerületre felterjeszteni határozza.

106. sz. Esperes ur a tanítók között — tavaszi gyűlésünk óta történt változásokat beterjeszti a következőkben: Nagy Gerzon Nagyhodosra, Szalkay József K.-Remetére megválasztattak; nevezetteket helyükön megerősítette, Rózsa Ferenczet pedig ideiglenesen Apátiba azon feltétel alatt engedte működni, hogy f. évi szept. 1-én oklevelet mutasson fel.

Esperes ur intézkedései jóváhagyó tudomásul vétettek.

107. sz. Böszörményi Sándor t. bíró a homoki egyház építkezési tervrajzát és költségvetését, véleményével együtt beterjeszti.

Mielőtt közgyűlésünk az építkezésre engedélyt adna, helyszini szemle tartás végett Molnár Lajos és Rácz Elemér urakat megbizza.

108. sz. A sz.-berki egyház szárazmalma eladása ügyében kiküldött bizottság jelentését beterjeszti a következőkben: A szárazberki egyház szárazmalmának régi idő óta semmi hasznát nem veszi, ennél fogva kívánatos volna, ha a benne fekvő értéket gyümölcsösztetni tudná. Előljárárság a felsőbb hatóság jóváhagyása reményében áruba bocsátotta a malmot, de vevő reá nem jelentkezett. Az épület fedele oly rossz, hogy a benne levő értékés fákat romlás fenyegeti; befedni egyház semmiképen sem akarja. Így arra határozták magukat, hogy a malom fájából a malom helyére bérházat építenek.

Ismerve a helyi viszonyokat, miután biztos kilátás van reá, hogy a bérház építés által mind a malom értékének, mind az építésbe fektetett összegnek tisztességes kamatát megkapja az egyház s az építkezést tőkepénzből a hivek megterheltetése nélkül keresztül viheti, bizottság kéri a közgyűlést, hogy az egyház malma fájának felhasználásával egy két szobás bérház építését engedélyezze.

Bizottság véleménye elfogadtatván, közgyűlésünk a sz.-berki egyháznak malma fája felhasználásával két szobás bérház építését a malom helyén engedélyezi oly formán, hogy úgy terv, mint költségelőirányzatát az egyházmegye építkezési bizottságához terjeszsze be.

109. sz. Az egyházmegyei közpéntárnok 1893. évi számadásának megvizsgálására kinevezett küldöttség beterjeszti jelentését a következőkben:

Az e. megyei 1893. évi közpénztárnoki számadás általunk tételről-tételre átvizsgáltatván:

Az 1893-ik évben bevételt volt:

1. Az egyház kerületet illető pénzekből	713	frt	53	kr.
2. Az egyházmegyét „ „	1719	„	03	„

Kiadás volt:

3. Egyházkerületet illető	607	frt	62	kr.
4. Egyházmegyét „	1143	„	20	„

Az első és második szám alatt összegzett

bevéteiből, vagyis	2432	frt	56	krból
levonva a 3. és 3. sz. a kiadást, azaz	1750	„	82	kr

a) maradvány lesz	681	frt	74	kr.
-----------------------------	-----	-----	----	-----

Hatszáznyolczvanegy forint hetvennégy krajczár.

b) Vagyoni állapot	1360	frt	95	kr.
c) Hátralék	99	„	66	„
d) Betét	129	„	67	„

A hátralék az előző évinél kevesebb ugyan, de még mindig elég nagy, felhívjuk reá a nt. egyházmegye figyelmét.

A számadás a fentebb kitüntetett eredménnyel általunk helyesnek és rendben levőnek nyilváníttatik s ugy nt. Gergely Károly volt, mint nt. Molnár Lajos jelenlegi pénztárnok urnak — elismerés nyilvánítása mellett — a felelősség alól való felmentését megadatni véleményezzük. Böszörményi Sándor, Décse Ignác és Győri László.

A számadás vizsgáló küldöttség jelentése tudomásul vétetvén, ugy Gergely Károly mint Molnár Lajos pénztárnokok az 1893. évi számadás terhe alól — a fentartandók fenntartásával — elismerés mellett — felmentetnek. Ezzel kapcsolatban Győri László pettyéni lelkész, ki már évek óta a pénztár vizsgálatnál tényleg részt vett, a lemondott Tóth Dániel helyére egyhangulag vizsgáló bizottsági tagul beválasztatott.

II. sz. A könyvtárnok 1893. évi számadásának megvizsgálására kiküldött bizottság beterjeszti jelentését a következőkben:

1893-ik évi bevétel volt	45	frt	15	kr.
„ „ kiadás	58	„	37	„
Fedezeti hiány	13	frt	22	kr.
Hátralék	38	„	05	„

A számadás ily eredménnyel helyes. De feltűnhet benne a hátraléknak majdnem az egész évi bevételt elérő nagysága, minek azon

következménye látható, hogy az évi mérleg fedezeti hiánynyal zárul, melyet könyvtárnoknak sajátjából kell fedezni. A közügy érdekében tett fáradozásnak nem ennek kellene jutalmának lenni. A hátralék enyésztetése tekintetéből szigorú intézkedést tartanánk szükségesnek.

Egyébiránt — elismerés mellett — könyvtárnoknak a felelősség terhe alól felmentését megadandónak véleményezzük.

A hátralékokra nézve egyházmegyénk már a múlt évben intézkedvén, — ezuttal Sátor Dávid könyvtárnok az 1893-ik évi számadás terhe alól elismerés mellett — a szokott fentartással felmentetik.

III. sz. Olvastatott ft. püspök urnak 1491/894. sz. a. esperes urhoz intézett levele, melyben a vallás és közokt. minister 43760/893 ministeri sz. a. kiadott törvényben gyökerező rendeletére hivatkozva tudatja, hogy az oklevél nélküli tanítók szept. 15-ig helyökről elbocsátás terhe alatt oklevél beszerzésére szigorúan el vannak kötelezve. Ilyen tanítókul jelzi egyházmegyénkben: Somogyi Adolf patóházi, Kolumbán Bertalan vámfalui, Jánki Viktor amaczi, Füzesi Pál garbolczi, Rózsa Ferencz sz.-kóródi, Ács Elek apahegyi tanítókat, kérvén egyzersmint esperes urat, hogy a fenyegetett helyzetre tekintettel, nevezetteket erősen figyelmeztesse s a tanítói oklevél beszerzésére hívja fel.

Ft. püspök ur levele tudomásul vétetvén, az abban foglaltakra s ahoz való alkalmazkodásra nevezett tanítók komolyan felhivatnak és utasittatnak.

Mindezen számokat jegyzette:

Hajdu Zsigmond,
e. m. aljegyző.

Fegyelmi és közigazgatási bírósági ügyek.

Jelenvoltak: Benesik István esperes és Böszörményi Zsigmond elnökelete alatt Gergely Károly, Balogh István, Szél György, Molnár Lajos egyházi, Böszörményi Sándor, Szeőke Barna világi tanácsbírák, Helme-czy József ügyész.

Jegyző: Hajdu Zsigmond.

I. sz. Király Gyula mikolai lelkész harag és szenvedély hangján panaszolja, hogy Császi Bálint főgondnok 1893. ápril 30-án az ő papi birtokát árverésen kiadta olyformán, hogy két presbiter társával meg-

osztozott rajta. 52 holdat Szabó Lajosnak adott, hogy azon juha legeljen, de a főgondnokén léczkázzon, 100 frtért. A többi rész, melyen 40 mázsa zab, 40 véka gabona, 8 boglya széna termett, Béltéki Gyuláé lett 50 frtért s hogy e gyalázatos uton szerzett pénz befizettetett-é, arról semmi tudomása nincs; a közgyűlésnek még kevésbé, mely a Kerekes László indítványára kimondta, hogy nekik ilyen pénz nem kell, sőt mivel lelkészt Császi B. megcsalta, perelje ki tőle az egészet. Jelenti, hogy ő 326 frt értékű termésbeli megkárosításáért világi törvényszék előtt perelt, de a királyi tábla arra utasította őt, hogy az egyházat perelje be, mert az egyházi törvények értelmében a presbiterok az általuk elkövetett károsításokért felelősök, kéri tehát gyűlést, hogy a kár megtérítésére kötelezze el az illetőket, sőt őt évről lefoglalt fizetését is kiadatni kéri.

Ez ügygyel kapcsolatban olvastatott Császi Bálint, Kölcsei Antal és presbiter társaiknak esperes urhoz intézett panasz- és vádlevelük, melyben jelentik, hogy egyházlátogatás alkalmával panaszoltak lelkészük minősíthetlen botrányos magaviselete ellen, később írásban adták be panaszukat, kérvén vizsgálat elrendelését s a találtakhoz képest intézkedést. Kérelmükkel el lettek utasítva, sőt megdorgálva azon okon, mert a panaszlevélben felhozottak lelkésznek ismételt dolgai. Zugolódó hangon panaszolják, hogy nem méltatja figyelemre panaszukat az egyházmegye esperese és hatósága, s nem vizsgálta meg alaposan beadványukat, mert abban igen sok újabb panasz létezik, s olyanok, hogy ha azon vádaknak, $\frac{1}{10}$ részében is lelkész hibásnak találtatik, méltatlan, sőt nem tűrhető meg állásában ez egyházban. Ezután többrendbeli vádakát felsorolván, kéri ügyük megvizsgálását s egyházuknak az aggasztó helyzetből való kiszabadítását. Azon esetben pedig, ha a közgyűlés jelen s a mult alkalommal beadott panaszlevelüket vizsgálat nélkül elvetné, kéri azoknak a főt. kerületre felterjesztését, onnan várván és remélvén panaszuk meghallgatását és sérelmük orvoslását.

Az ügy első részét illetőleg, t. i. lelkésznek az egyháztanács ellen beadott követelése tárgyában alapos meggyőződés szerzése végett vizsgáló bíró küldetik ki, jelentése bevértván.

A mikolai egyháztanács panasza pedig befelelés végett — záros határidő tüzetvén ki — lelkésznek kiadatik. A felelet beérkezése után az egyházi törvények 368-ik §-a értelmében az elnökség az ügyésznek közbeneső meghallgatásával a továbbiakra nézve intézkedni fog.

2. sz. Az amaczi egyház előjárói jelenlegi gondnok Katona Ferencz ellen fegyelmi panaszt jelentenek be és ellene vizsgálatot kérnek, azon okból, mert Bátori Pál állítása szerint bűnbánati vasárnap éjjelén házához ment, jól tudván, hogy ő nincs otthon; felesége és fiának felszólítására sem távozott el, míg csak érte nem mentek felesége és sógora Bátori Dániel, a mikor is gondnok neje — féltékenységekben felhevülve — egy ablak fáját és tábláit összetörte. Ezzel szemben Katona Ferencz — előtte a panasz felolvastatván, állítja, hogy Bátorinál esztendő óta soha sem volt, sem ő, sem a felesége; a nevezett éjszakán sem volt ott, felesége ablakot be nem vert, ez mind csak rágalom s ő Bátori Pált és feleségét rágalmazás miatt a polgári bíróság előtt beperesítette. Miután pedig esperes ur az ő koresházasi ügyében bizottságot küldött ki, előadja, hogy ő azon vasárnap délután a lelkésznel beszélgetett a buza eséplés vállalata felől, a lelkésztől ment a bíró felé Erdi Károlylyal, épen azért, hogy ott ez ügyben talán többet hall. Utközben épen a bilétes bál mellett haladtak el s társa indítványára bementek a bálba és családjegyet váltottak. A bálból csakhamar kijöven, a közeli koresházba mentek, ott pár órát többekkel a bíróval és az oláh kurátorral beszélgetett, így telt az idő egész este 10 óráig, de ott sem szóval, sem tettel, semmi rosszat el nem követett. A koresházból — felesége után menvén, — haza indult, utközben a bálba újra benézett, de csakhamar kijött s feleségével haza ment s ezen állítását tanuival is igazolja.

Az ügy alapos megvizsgálása végett a helyszínére vizsgáló bíró küldetik, a vizsgálat megejtése után elnök az egyházmegyei ügyész meghallgatásával, ha annak szükségét látja, a fegyelmi eljárást megindítja.

3. sz. Előadó Böszörményi Sándor.

Tárgyalás alá vétetett a Józsefházi fegyelmi ügy.

Esperes elnök vádlott Józsefházi lelkészszel rokonságban lévén, az egyházi elnöki széket Balogh István tanácsbíró foglalta el.

A főt. egyházkerületi bíróság 1894. ápril 10-én tartott ülésében a nagy-bányai ev. ref. egyházmegye bíróságának a józsefházi lelkész Barkász Bálint fegyelmi ügyében 893. nov. 7-én hozott határozatát, — melyben nevezett lelkész a Veres Andor és társai által ellene emelt több rendbeli vádak alól felmentetett; ellenben a Tóth András által külön panaszolt s ellene a lelkész által támasztott és a polgári bíróság előtt egyházi pénzügyben folyamatba tett költséges per megindításáért a lelkészt vétkesnek mondotta és feddésre ítélte, mely ítélet ellen több

egyháztag felebbezéssel élt, — visszatette az egyházmegyére újabb eljárás végett azért, mert a fegyelmi eljárás nem volt hivatalosan elrendelve, rendszeres vizsgálat a vádakra nézve nem tartatott.

Ez ügyben, olvastatott az újabb vizsgálati jegyzőkönyv, a vizsgálóbírók jelentése, a vádlevél, majd a törvény 377 §-a értelmében a vádlók és vádlott kikérdezettek s az előadó szóbeli véleménye is meghallgattatott, a bíróság zárt ülésben következőleg

ítélt:

A Tóth András ellen lelkész által támasztott és a polgári bíróság előtt egyházi pénzügyben folyamatban tett költséges perbeni eljárás miatt emelt panasz, — miután Tóth András által visszavonattott és polgári utra tereltetett — megszüntetetik. A Veres Andor és társai által emelt panaszos ügyben bíróság vádlottat az ellene emelt vádak alól felmenti. A felmerült 64 forint eljárási költségben azonban fele részben vádló Veres Andor és társai fele részben vádlott elmarasztaltatnak.

Indokok.

Felkellett menteni lelkészt a Veres Andor és társai által ellene emelt vádak alól, részint mert a vádak súlyosabbjai elévültek, részint mert visszavonattak, részint mert kellőleg beigazolva nincsenek, részint mert alaptalanoknak találtattak.

A felmerült 64 forint eljárási költség felerészben elkellett marasztalni Veres Andor és társai alaptalanul vádoskodókat, fele részben pedig Barkász Bálint lelkészt azért, mert a Tóth András ellen megindított költséges per által rá szolgált az egyházmegye bíróságának 1893 nov. 7-én hozott, s őt feddésre büntető ítéletére.

Az ítélet felek előtt kihirdettetvén, az ellen, úgy vádlók, mint vádlott felebbezésüket jelentették be.

4. sz. Az egyházi törvények 283. §-a értelmében időszaki tanács levén alkotandó, megválasztattak rendes tagokul: Gergely Károly, Szél György és Böszörményi Zsigmond, póttagokul Böszörményi Sándor, Balogh István és Molnár Lajos tanácsbírák.

5. sz. Apából Kató Ferencz és társai az iránt kérelmeztek volt esperes urnál, hogy miután az ellenök folyamatba tett fegyelmi eljárást az egyházkerületi bíróság megszüntette, annál fogva Nagy Gyula a gondnokságba, Kató Ferencz és Varga Gábor a presbyteri állásba helyeztessenek vissza. E kérelmökre esperes ur őket a felfüggesztés

terhe alól ugyan felmentette, de egyszersmind a gondnoki állásra nézve az új választást elrendelte, minthogy a felfüggesztés éppen a gondnok választás megzavarása miatt következett volt be. Esperes urnak ezen intézkedése ellen Kató Ferencz, Nagy Gyula és Varga Gábor az egyházmegyei gyűlésre felebbezéssel élnek.

Az egyházmegyei közigazgatási bíróság esperes ur intézkedését helyben hagyván, az illetőket hivatalukba vissza-helyezi, de egyszersmind az új választást is elrendeli.

6. sz. Bartha Mór apai lelkész az előjáróság képviselőjében beterjeszti az apai egyház pénztárát illető s még 1886-ik évről fennmaradt követelések jegyzékét s arra vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot, azoknak behajtása iránt teendő sürgős intézkedés végett.

A lelkészi jelentés szerint az újabbi késedelmes eljárás az egyházra nézve veszélyessé válhatván, az összes iratok, kimutatások az esperesi hivatalnak azzal adatnak ki, hogy az egyház követelésének behajtására, törvényes lépések megtételére egyházmegye ügyészét haladéktalanul utasítsa.

7. sz. Kató Ferencz és társai, apai lakosok, panaszt emelnek az iránt, hogy az apai történelmi nevezetességű torony kijavítási és építési költségeire a konvent által megszavazott 1000 forint összeg a színérváraljai segély-egylet pénztárából, a hová gyümölcsözés végett betéttetett, az előjáróság által kivétetett és az egész összeg az egyház hívei között készfizető kezesekkel biztosított kötlevelekre kisebb-nagyobb összegekben kölcsönül kiosztatott; kéri, hogy ezen összegek hajtassanak be és betétképen kezeltesse. Bartha Mór lelkész ezen ügyre nézve kimerítő jelentését az erre vonatkozó egyháztanácsi jegyzőkönyvi kivonatokkal és kimutatással felszerelve beterjeszti, s egyidejűleg jelenti, hogy a kiosztott kölcsön az egyház hívei érdekére felette előnyös, kamatban is többet jövedelmez és minden kötlevél jó módu kezesekkel kellőleg biztosítva van és az egyetemes felelősséget az egyház előjárósága magára nézve szintén elfogadja.

Ugy a panasz, mint az arra vonatkozó kimerítő jelentés alapos megfontolása és az indokok mérlegelése és méltánylása után határozatilag kimondatik, hogy az apai egyház előjárósága, vagyoni felelősségének kimondása mellett köteles a torony javítási és építési költségeire nyert 1000 forint segély tőkét és járulékait egy jó hitelű pénzügyintézetnél betétképen gyümölcsöztetni, vagy tekintettel hűveinek anyagi elő-

nyös érdekeire, a már kiosztott kölesönöket adósok birtokára első helyen leendő bekebelezéssel biztosítani. Ezen határozat végrehajtásával az egyházmegye ügyésze, a felügyelettel az esperesi hivatal bizatik meg,

8. sz. Bartha Mór apai lelkész előterjeszti, hogy néhai elődje Szabó Lőrincz lelkész és Kató Ferencz birtokos között egy birtokrész csereügy jött volt létre, a mely ügylet a felsőbb egyházi hatóság jóváhagyását ki nem nyervén, jogérvényessé nem vált, most azonban Kató Ferencz ezen cserélt birtokrészt saját birtokába beolvasztotta, s azt tényleg használja, mesgyéjét is megsemmisítette; kérvényez tehát az iránt, hogy lelkész ezen föld törvényes használatába visszahelyeztessék.

Miután az ily természetű birtokperek és határsértések érdemi elbírálása az egyházi hatóságok hatáskörébe éppen nem, hanem csakis a közpolgári bíróságok jogköréhez tartozik, s az e nembeli jogigények repozíció útján érvényesíthetők, panaszló lelkész is, illetve az egyház előljárósága jogai érvényesítésével a polgári per utra utasítatik.

9. sz. Király Gyula mikolai lelkész jelenti, hogy a körorvos iskolájukat közegészségi szempontból bezáratta, s kéri, hogy az iskola megnyitása iránti kellő lépések tétessenek meg, s egyszersmind bemutattja az 1893. márcz. 2-án tartott egyházi gyűlés határozatát, mely szerint a mikolai egyháztanács az iskola építés szükségét kimondván, a további lépések megtételére Császy Bálint főgondnok elnöklete alatt bizottság lett kinevezve; de ez a bizottság mitsem tett.

Sajnálattal veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk, hogy egy egész nemzedékre oly fontos népnevelés ügyével a bizottság, illetve előljáróság mit sem törődik. Komolyan felhívja és figyelmezteti azért az előljáróságot, hogy a felekezeti iskola felállítása, törvényszerinti berendezése és a tanítások megkezdése iránt most már komolyan és haladéktalanul kötelességének ismerje intézkedni, mert felelőssége tudatában az előljáróság ellenében a legszigorubb eljárást fogja fogamatba vétetni.

10. sz. A szatmár-németi kir. járásbíróság, mint kisebb polgári perek bírósága, f. évi 307. kp. sz. alatt megkeresést intéz az esperesi hivatalhoz az iránt, hogy Zágonyi György mikolai tanítónak Király Gyula lelkész ellen a temető haszonélvezete miatt folyamatba tett perében állapíttassék meg és az egyház határozatából kifolyólag közöltessék

azon körülmény, hogy a temető haszonélvezete a lelkész avagy a tanító javadalmazását képezi-e?

Bár ezen megkeresés érdemi elintézése ugy az egyház békéje, mint a felek érdekéből kívánatos, sürgősségénél fogva kizárólag a megkeresett esperesi hivatal jogköréhez tartozik: mégis a mennyiben eddig elintézést nem nyert, felhivatik az esperesi hivatal, hogy a kívánt felvilágosítást a rendelkezése alatt álló adatokból a megkereső kir. járásbiróságnak haladéktalanul küldje meg. Egyidejűleg felhivatik arra is, hogy a lelkész és tanító közt felmerült érdek ellentéteket s napról-napra élesebbé válható surlódásokat tapintatos eljárásával megszüntetni igyekezzék.

II. sz. Kolumbán Sándor szatmárhegyi tanító kérelmez az iránt, hogy a haszonbérbe adott, de az ő fizetését képező haszonbéri összeg második részlete folyó évi szept. hó 1-én kezéhez fizetessék ki.

Tekintettel azon körülményre, hogy folyamodó tanító az ő törzsfizetését képező földnek használatát az egyházmegyei hatóság jóváhagyása mellett méltányos árban haszonbérbe adta, mely haszonbér összeg évenként két részletben és pedig márcz. és szept. 1-sőjén fizetendő: bár folyamodó hivatalos állásától ez év szept. 1-sőjén megválnak, mindazonáltal a haszonbér összeg második részlete is, a mennyiben ő arra tényleg rászolgált, jogosan őt illeti s a szatmárhegyi egyház előljárósága felhivatik, hogy azt kezéhez fizettesse is ki.

Mindezen számok általunk hitelesítették.

Szatmár 1894. július 4.

A birósági ülés 5—11-ig terjedő j. k. számait jegyzette **Tordai Imre** v. főjegyző.

Balogh István,
tanácsbíró.

Böszörményi Sándor.
tanácsbíró.

Tárgymutató.

- 76. sz. Világi elnök helyettesítettik.
- 77. sz. Főjegyzőre és tanácsbíróra begyűlt szavazatok felbontattak. Gergely K. főjegyzővé megválasztatott. Tanácsbíróságra 3 egyén újból kitűzetett.
- 78. sz. Megválasztott főjegyző az esküt letette.
- 79. sz. Helmeczi József 10 évre ügyészszé választatik.
- 80. sz. Szegények és árvák segélyezése tárgyában javaslat készült, kőru-megy.
- 81. sz. Segélykérvények elbiráltatván, ajánlatnak.
- 82. sz. Beruházási és utódsági szabályzatok elkészülvén, kinyomatnak a jegyzőkönyvben.
- 83. sz. A termények súlyának egységes meghatározása és tervezet készi-sése végett bizottság választatott.
- 84. sz. Gál Péter bérhátralék kimutatását megleletezték, az ügyészhez tétetik át.
- 85. sz. Ujváros 3-ik tanitóságát még nem állit, nincs alapja reá.
- 96. sz. Ávas-vámfalusi díjlevelek pótlás végett visszaküldetnek.
- 87. sz. Százazberki tanitói új díjlevél a kerületre ismét felterjesztetik.
- 88. sz. Szabó Mihály végzett hittanhallgató a. s. lelkészek közé előjegyez-tetik. Bizonyítványt mutasson. Sz.-Váraljai lelkész mellé beosztatik.
- 89. sz. A garbolcsi egyház földet vásárolván, 54 köböl magtári búzát eladhat, 300 forintot kölcsön vehet.
- 90. sz. Nagy-Hodos a torony építését megkezdheti.
- 91. sz. A felső-bányai lelkész missziói jelentése a kerületre terjesztetik.
- 92. sz. A rozsályi új fizetési kulcs pótlás végett visszatétetik.
- 93. sz. Kis-Palád 1 év alatt 2-ik tanitóságát állit; örvendetes tudomás.
- 94. sz. Kis-Palád magtárt létesit, az alapszabály pótlás végett visszaküldetik.
- 95. sz. A k.-remetei egyház telekvételi ügye a ft. kerületre megerősítés végett ismét felterjesztetik.
- 96. sz. Az amaczi egyház lelkésze fizetését emeli, a főt. kerületre ter-jesztetik.
- 97. sz. Kató Béla a tanügyi biz. tagságról lemond, helyére Ferenczy Gy. krassói lelkész választatott meg.
- 98. sz. Helmeczi J. és Böszörményi Zs. urak a józsefházi egyház anyagi ügyei rendezésével továbbra is megbizatnak.
- 99. sz. S.-Ujlak 80 hold földjét el akarja adni, Böszörményi Zs. és Hel-meczy József urak kiküldetnek.

100. sz. Sinka Lajos tan. e. elnök indítványa tudomásul vétetett.
101. sz. A 400 frtos tanítói fizetés minimum elvben fentartatik.
102. sz. A belhivatalnoki fizetések rendezése stb. tárgyában megvál. küldöttség elnöke jelentést tesz. A jelentő iver betöltésével a belhivatalnoki fizetések rendezése tárgyában kiküldöttek bizatnak meg. Felülvizs. biz. választatott.
103. sz. A nagypaládi egyház káplántanítószágot állithat.
104. sz. A nagypaládi gondnok bizonyos pénz behajtásáról jelentést tesz.
105. sz. Gyámintézeti gyűlés véleménye az orsz. gyámintézet ügyében elfogadtatik, a főt. kerületre terjesztetik.
106. sz. A tanítói változások tudomásul vétetnek.
107. sz. A homoki egyház építkezni akarván, bizottság megyen ki.
108. sz. Szárazberek malomfájából bérházat építhet.
109. sz. Közpénztárnoki számadás rendben van. Pénztárnokok felmentetnek.
110. sz. Könyvtárnok számadása helyes. Felmentetik.
111. sz. Az oklevél nélküli tanítók oklevél szerzésre komolyan figyelmeztetnek.

Birósági ügyek.

1. sz. Mikolai ügyben vizsgálóbíró megy. A panasz lelkésznek feleletre kiadatik.
 2. sz. Amaczi gondnok ügyben vizsgáló bíró megy.
 3. sz. Barkász B. a Veres A. és társai vádjai alól felmentetik, a költségekben együttesen elmarasztaltatnak.
 4. sz. Időközi tanács választatott.
 5. sz. Apában Kató F. és társai a presbiterségbe visszahelyeztetnek, a gondnoki állásra az új választás elrendeltetik.
 6. sz. Az apai egyház régi követelése behajtás végett az ügyésznek adassanak ki.
 7. sz. Az apai előjáróság az 1000 frt töke segélyét pénzintezetnél gyümölcsöztesse, vagy az adósok birtokára első helyen kebeleztesse be.
 8. sz. Kató F. az egyház bizonyos földét saját birtokába beolvasztotta. Polgári perutrá utasittatik.
 9. sz. A mikolai előjáróság iskolája megnyitására komolyan utasittatik.
 10. sz. Mikolán a lelkész és tanító közt felmerült ellentéteket esperes ur tapintatos eljárással igyekezzék megszüntetni.
 11. sz. A szatmárhegyi előjáróság a haszonbér második részét Kolumbán Sándor tanítónak fizesse ki.
-

